

Bref från västern

Den här artikeln har Ingalena Marthin hittat i den svensk-amerikanska tidningen "Scandinavia". Den publicerades den 1 juni 1910.

Den 12 Maj företog undertecknad en resa till norra Minnesota. De platser, som besöktes voro belägna i Kittson och Rosseau counties. Med red. af Skandinavias benägna tillåtelse vill undertecknad skildra sådana intryck från nämnda resa, som kunna vara af inträse for tidningens läsekrets. Nämnda counties äro belägna i den for sin bördighet berycktade Red River dalen i nordvästra Minnesota och gränsa i väster till norra Dakota och i norr till Canada. Hela detta område utgöres hufvudsakligen af en jämn slätt. På det ouppodlade landet af denna slätt förekomma ofta löfskog och småbuskar och någon gång furuskog. Jordmånen är merändels god. I den västra delen af Kittson county består den mästadels af s.k. gumhor, en tung svart jord, som vid rägnväder gör vägarna mycket besvärliga. Det är med stor svårighet man då kan komma fram. Denna jord har frambrakt goda skördar och gifvit Red River dalen ryckte för fruktbarhet. I den östra delen af Kittson county och hela Rosseau county består jorden mästadels af mer eller mindre sandblandad svart mylla på lerbotten. Den jorden är bättre att arbeta, vägarna äro bättre och under rätt farmning gifver den i allmänhet lika goda skördar och i vissa fall bättre. Det finnes dock vissa platser på detta område, där jorden är för sandig, stenig, skogig eller vattensjuk for att med framgång kunna farmas. Staten nedlägger mycket arbete på att torrlägga de låga trakterna så att inom få år torde mycket af det som nu är vattensjukt vara utmärkt farmland. Men såsom förut är nämndt är redan nu den större delen af detta område godt farmland. Med denna allmänna inledning äro vi färdiga att börja resan.

Fredagsmorgonen den 13 Maj anlände undertecknad till den lilla staden Bronson i Kittson county. De flästa invånarna i detta samhälle äro svenskar. Banken, handelsbutikerna, de båda hotellen, gästgifvaregården m.m. ägas och kontrolleras af svenskar. Men stationsagenten är irländare och sektions-förmannen är tysk. Dessa stora män ha svårt att få rum tillsammans i en så liten stad och därför råka de i gräl med hvarandra. Tysken, som är en tålig man, fördrog det så länge han kunde. Men så en dag hände det, att tyskens bättre hälft hade ärende till stationen, och då började stationsagenten-irländaren att kalla henne fula namn. Och det var mer än tysken kunde tåla, hvarför han uttog stämning emot irländaren. Och resultatet af trätan och stämningen blef, att agenten dömdes till en del pänningeböter samt några dagars fängelse. Och stadens allmänhet tyckte att det var en rättvis dom.

Svenskarne i Bronson syntes vara af ett fridfullt sinnelag, såsom landsmännen vanligen äro. De voro ju naturligtvis litet afundsjuka på hvarandra, men det kunde de ej hjälpa. Och jag vill ej här ingå något närmare i detalj på det området. På det kyrkliga området voro en del likgiltiga, men ganska många voro dock med i den sv. ev. luth. församlingen. Den var nu sysselsatt med att bygga kyrka, som torde vara färdig inom ett par månader. Sektmakare ha dock gjort sitt bästa äfven här att förstöra den kyrkliga värksamheten. En sådan bodde i staden nu, ehuru han ej vågade visa sig eller numera erhöll några proselyter. Han var en s.k. helig hoppapreäst. Det var första gången undertecknad hört talas om en svensk, som varit det. Hans inflytande är nu slut i det närmaste. Men under sin framgångs solskensdagar omvände han folk och döpte dem på samma sätt som baptisterna göra, och så märklig omvändelse-

predikant och talare var han, att två svenska fruntimmer förlorade förståndet och måste förvaras på dårhus än idag. Det är mycket sorgligt att svenskarne skola vara så benägna att gynna och mottaga allt främmande. Det är denna svaghet, som sektväsendet åstadkommit ibland landsmännen. Tänk så mycket skönare det vore om landsmännen i enighet voro samlade under Guds ord och deras faders kyrkas banér. Nog skulle det förorsaka större glädje i Guds rike och på samma gång gifva landsmännen det bästa erkännande

Lördagseftermiddagen den 14 Maj vid 2-tiden anlände undertecknad till Rosseau, som är "county seat" af Rosseau county. Här var större rörelse och mycket lifligare plats. Här intaga landsmännen en ledande ställning. Redan vid stationen blef undertecknad bekant med Hon. G. H. Mattson*. Han ar en axelbred, kraftig, nordisk kämpagestalt. Ett fryntligt leende pryder vanligen hans anlete, som vittnar om en rikedom på tankar. Mr. Mattson anlände till Rosseau for 10 år sedan med en \$500 skuld. Men den är för länge sedan betald och i stället är han nu i besittning af eget hem. Han har under tiden varit predikobitrade i sv. ev. luth. församlingen. under flera år varit superintendent of Public Schools i Rosseau county och är for närvarande medlem af Minnesotas statslegislatur. Han är äfven delägare samt redaktör för tidningen "Rosseau Region". Han ar en bemärkt nykterhetskämpe, en präktig man och representant for Minnesota. Han representerar folket och söker bevaka deras inträssen. Följden är naturligtvis den, att korporationerna äro emot honom och komma att vidtaga kraftlga åtgärder och utbetala stora pänningsummor att få honom besegrad. Men folket börjar småningom att vakna upp över ställningen, så att da de erhålla en man, som bevakar deras inträssen, söka de mäst upplyste att behålla honom. Det är därför utsikt att Mattson kommer att spela en ännu mera bemärkt roll i Minnesotas politik for framtiden

En annan bemärkt svensk i Rosseau är Israel Sjöberg**. Han anlände till Rosseau från Sverige for 18 eller 20 år sedan. Han tog då "homestead", men som han är född till affärsman, såg hans framsynta öga de framtidsmöjligheter, som trakten erbjöd. Han begynte affär, som har utvecklats storartadt. Tillsammans med slna två bröder bildade han en korporation under statens lagar. De ha en väldig affär i Rosseau. Hufvudkontoret är beläget där. Det förestås af Israel.

I Badger ha de äfven stor affär, egen bank och kvarn. Föreståndaren där är brodern Peter Sjöberg. De ha äfven begagnat sig af tillfället att köpa godt land billigt. De äro nu ägare till farmar, som äro belägna här och där öfver en stor del af countiet.

Israel Sjöbergs vackra hus i Roseau som brukade kallas King Sjöbergs castle.

Mr Israel Sjöbergs fru är af Pennsylvania tysk härkomst, men talar svenska ledigt och är för närvarande organist i den sv. ev. luth. Kyrkan Rosseau. De öro ett präktigt folk och ha ett elegant hem. Mr Sjöberg är äfven en ganska beläst man.

Trakten är ännu ej så utvecklad, som den kan bli eller som den inom några år säkerligen kommer att bli. Detta torde till större delen bero därpå, att det är endast ett år sedan järnvägen blef färdig ditupp. Landet är annars godt. Det säljes ännu jämförelsevis billigt. Medelpriset torde vara mellan \$12.00 till \$25.00 per acre. Och det måste anses billigt nu for tiden, och man behöfver ju hvarken vara profet eller affärsman för att kunna förutsaga att dessa billiga priser på land äro endast tillfälliga. Inom tre år, om allt går väl, tror under-tecknad, att det mästa af det land, som nu möjligen kan köpas for \$12.00 eller \$15.00 per acre, ej kan köpas billigare an \$25.00 per acre och högre.

Peter Sjöberg, bror till Israel Sjöberg, och indianhövdingen Chief Mickinock.

Det vore därför väl, om många landsmän ville komma och begagna sig af de tillfällen, som här erbjudas att skaffa sig ett eget hem. Man bör ej dröja tills det blir för sent. De, som önska närmare underrättelser, kunna med fortroende hänvända sig till de i denna skrifvelse omnämnda landsmännen, Hon. G. H. Mattson eller Mr. Israel Sjöberg, Rosseau, Minn. De äro tillmötesgående män och pålitliga svenskar.

Det vore mycket mera att skildra från denna inträssa resan, men min skrifvelse är redan lång. Önskar dock till slut få säga, att jag var öfverraskad att finna så godt land häruppe och en stor del lätt att odla. Det hade varit väl om jag haft denna kännedom år 1908. Emellertid finnes det ännu många landsmän kvar som gjorde väl uti att begagna sig af de tillfällen, som har gifvas, att erhålla eget hem. Då det gäller att skaffa sig sitt lifsuppehälle är väl intet yrke säkrare an landtbrukarens, och hvarje år som går framställes den saken klarare. En farmare kan äfven ha det mäst oberoende och lyckliga lif bland alla människor.

Clarkfield, Minn., i Maj 1910.

Carl A. Larson.

*Gustaf H Mattson f 1871 i Minnesota (föräldrar från Värmland) och dog 1927. Han är begravd på Hope cemetery i Roseau.

** Israel Sjöberg f 1866 i Bredsele, Dorotea - senare bosatt med föräldrarna i Laxbäcken, Vilhelmina. Han emigrerade 1889 till USA, var handelsman, bankman, borgmästare i Roseau. Flera bröder var delaktiga i företaget. Israel dog 1940 och är begravd på Hope cemetery i Roseau